

Ovdragelse til fri Eiendom skulde finde Sted til selve den, der tidligere havde været Majoratsbesidder. Men det er mig aldeles uklart; jeg kan ikke forstaae, i Kraft af hvilken Tankegang man kommer til at lægge noget Saa-dant ind i Grundlovens Bestemmelse; thi Bestemmelsen i Grundlovens § 93 er jo dog i Virkeligheden slet ikke Andet end en Gjenta-gelse af de mange Bestemmelser, som findes samtidigt i andre Grundlove, og som gaae ud paa, at der skal aabnes en Mulighed for, at Fideicommissieendommene kunne gaae ud af, hvad man i Kunstproget kalder „den døde Haand“, for at gaae over til den levende Samhandel. Men det er dog aldeles klart, at det for dette Niemeds Opnaaelse er ganske uden Bigtighed, om Godset bliver solgt en bloc, eller om det bliver udstykket, og at det slet ikke er af Interesse, om Bøndergodset bliver i Hænderne paa den Besidder, som tidligere har besiddet det som Majoratsbesidder, eller om det kommer i en Fremmeds Hænder. Men ikke nok dermed; vi maae jo dog erindre, at paa den Tid, Grundloven blev givet, var der ogsaa andre Tanker og Bestræbelser, der gjorde sig gjældende med Hensyn til Fideicommissgodset og navnlig dets Bøndergods, end den at ville faae det bragt ud af den døde Haand. Der var en almindelig Bestræbelse, der ligesaa fuldt som nu gjorde sig gjældende, for at faae Selveieendom fremmet, og der kan jo ikke være den allermindeste Tvivl om, at, dersom man paa Grundlovens Tid var gaaet ind paa at tilveiebringe en Lov i Overeensstemmelse med Grundlovens § 93, vilde man have taget et ganske overordentligt væsentligt Hensyn til dette Niemed, at faae Selveieendom fremmet. Det kunde neppe have faldet Grundlovgiverne ind Andet, end at det vilde være aldeles naturligt, at lufte enhver Bet til Overgang til fri Eiendom, der ikke førte til Selveieendom, for saa meget desto sikkrere at faae de Bete benyttede, som man vilde aabne, og som førte til Selveieendom. Det var en ganske naturlig Tankegang, og det var ogsaa den Tankegang, som gjorde sig gjældende under de Forhandlinger, som jeg omtalte i Gaar, og som fandt Sted i de første Rigsdagsamlinger, efter at Grundloven var givet. Denne Tanke-

gang gjorde sig navnlig gjældende i Folketingset, og det blev paa ingen Maade af dem, der vare af en modsat Mening og meente, at man burde give Frihed til at sælge til Alle og Enhver, uden Hensyn til, om Godset gik over til Selveieendom eller ikke, gjort gjældende ligeoverfor Andre, der vilde en Indskrænkning, og som seirede ved Loven af 1854, at disse Bestemmelser, der kom ind i denne Lov, ikke skulde staae i den fuldstændigste Harmoni med Grundloven, ikke skulde være en ligesaa fyldig Opfyldelse af Grundlovens Bud, som den, de foretrak. Nei, jeg troer virkelig ikke, at det lader sig bestride, at der slet ikke kan være Tale om, at vi skulde vedtage § 21, vedtage Lovforslagets Bestemmelser om Bøndergodset, for at opfylde Grundloven. I saa Henseende kunne vi være rolige; Grundlovens Bestemmelser ere fuldstændig komne til Udførelse ved Loven af 1854; der staaer i saa Henseende Intet tilbage. Det, der er Spørgsmaal om, er derfor ene og alene Hensigtsmæssigheden af de Bestemmelser, der ere foreslaaede i § 21, om man foretrækker at beholde Loven af 1854, eller om man ønsker den forandret paa den foreslaaede Maade. Det er det Spørgsmaal, der foreligger, og derfor forekommer det mig ogsaa, at den høitærede Justitsminister ikke har havt tilstrækkelig Grund til at omtale Udvalgets Holdning saaledes, som om man havde villet afvise, villet omgaae dette, og havde været bange, om jeg saa maa sige, ja, jeg troer endog saa, at det Udtryk blev brugt, at man havde været i Fortvivlelse over denne Sag; men det er hverken af Frygt eller Fortvivlelse, at man er kommen frem med sit Forslag, men simpelthen, fordi man ifølge de Overvejelser, man iøvrigt pleier at anstille ved de Forslag der fremsættes, om man anseer den nærværende Tilstand for bedre end den Forandring, der bliver foreslaaet, er kommen til det Resultat, at ingen Forbedring er nødvendig, hvorfor man holder paa den nærværende Tilstand. — Jeg skal heller ikke gaae ind paa de forskjellige Phantastibilleder, som bleve malede af den ærede Edde Lands-tingsmand for 1ste Kreds (Brock). Jeg nægter ingenlunde, at de vare malede med en meget kraftig Pensel, jeg skal ikke forsøge paa